

MemoriiJurnale

Mirel Cană (n. 1957), absolvent al Universității „Al. I. Cuza“ din Iași, Facultatea de Filologie, profesor de limba și literatura română până în 1990, redactor la Editura Junimea (1990–1992), apoi muzeograf în cadrul Muzeului Literaturii Române. A publicat, sub pseudonimul Șerban Alexandru, romanele *Zgomotul de fond* (Editura Junimea, 1992), *Omul e mort* (Editura Eurocart, 1999; ediția a II-a, Editura Junimea, 2001) și primele două volume, *Mallarmé* și *Albedo*, din tetralogia *Benedict și Maledict* (Editura T, 2005). *Diagnostic*, povestea adevărată a unei experiențe-limită trăite de autorul însuși, este, nu întâmplător, prima lui carte semnată cu numele real.

Diagnostic

Mirel CANĂ

Cu un cuvânt înainte
de prof. dr. **Ionel C. Sinescu**

 HUMANITAS
BUCUREȘTI

Colecție coordonată de Oana Bârna

Redactor: Lidia Bodea

Coperta : Angela Rotaru

Tehnoredactor: Manuela Măxineanu

Corector: Iuliana Pop

DTP: Corina Roncea, Dan Dulgheru

Tipărit la „Pro Editură și Tipografie“

© HUMANITAS, 2010

ISBN 978-973-50-2709-4

Descrierea CIP este disponibilă

la Biblioteca Națională a României.

EDITURA HUMANITAS

Piața Presei Libere 1, 013701 București, România

tel. 021/408 83 50, fax 021/408 83 51

www.humanitas.ro

Comenzi Carte prin poștă: tel./fax 021/311 23 30

C.P.C.E. – CP 14, București

e-mail: cpp@humanitas.ro

www.libhumanitas.ro

Cuvânt către cititor

Aveam simptomele clasice ale unui adenom banal. Erau destul de stânjenitoare, dar nu-mi făceam griji. Cu atât mai mult cu cât un medic tânăr, prieten, credea că e vorba mai degrabă de o constricție de natură mecanică a ureterelor. Cât privește adenomul de prostată, procedurile medicale erau simple și sigure. De ce mi-aș fi făcut griji? Pe deasupra, avusesem de-a lungul vieții destule experiențe spitalicești, încât una în plus nu putea să fie mai mult decât o neplăcere trecătoare.

Una în plus nu numai că era ușor de suportat, dar aproape că mi-o doream. Îmi oferea posibilitatea să cunosc oameni, pacienți și medici, comportamente, reacții emoționale, în singurul loc, cu excepția acelor unde se petrec războaie sau catastrofe naturale, cu adevărat dramatic: anticamera morții. Ca și pe aceea – poate un privilegiu, dacă te plasezi într-un plan moral superior – de a verifica rezistența la suferința fizică și la antisentimentul spaimei.

Îmi iau libertatea să numesc, de-a lungul acestei cărți, sentimentele negative *antisentimente*. O fac în numele celor care au cunoscut direct și brutal, în afara oricărei protecții sau prevenții, strivitorul lor potențial

distructiv, uriașa capacitate de a distribui răul. Dar mai ales în numele – în unele cazuri în memoria – celor care n-au putut să fugă, pentru că brusc a dispărut orice refugiu, din calea tancurilor, mitralierelor, obuzelor.

Ți se pare patetic, nu-i așa, cititorule *sănătos*? Dacă da, închide cartea.

E cinic să vrei să cunoști *oameni, pacienți și medici, comportamente, reacții emoționale* într-un spital.

Ar fi cinic, dacă ai veni *din afară*. Dacă însă ești *dinăuntru*, dacă ești *un egal*, dacă ești *legitim* acolo, încetează să mai fie. Ar fi superficial, frivol, imoral să vrei să faci un act de cunoaștere, în deplină gratuitate a lui, care, *în afară*, se face din plăcere și cu detașare. *Acolo* este imposibil să resimți vreo plăcere și ești pe deplin implicat. Dacă ai fi detașat, aproape orice de acolo ți s-ar impune ca inepuizabilă sursă de alimentare a umorului. Unora dintre oamenii sănătoși, după ce înving compasiunea de circumstanță, chiar așa li se înfățișează lucrurile. Ei nu văd bolnavul, ci omul redus la caricatura lui, omul care dintr-odată se scapă pe el și-o ia la fugă dezorientat, cât speriat, cât rușinat. Scena li se pare de un umor dizolvant. Poate că au dreptate. Dar, dacă eu conced că au, au numai în măsura în care condiția umană decid că este comică și decid astfel numai în măsura în care definesc comedia ca fiind ultimul și cel mai tulburător stadiu al tragediei.

Dar să nu facem filozofie.

Acolo, ca să rezum, este singurul loc unde cunoașterea este într-adevăr intențională și înalt pragmatică.

Devine contextul autocunoașterii, iar aceasta, contextul recunoașterii. Mai sunt *eu, cu toate ale mele?* Am devenit sau sunt pe cale să devin altcineva, nedorit, neașteptat, inacceptabil? Și încă: mai *sunt*, ori cine ocupă locul e doar o alcătuire de elemente, atâta apă, atâta carbon, asimilabilă lucrurilor?

E masochist să-ți dorești să verifici rezistența la suferință. Ar fi, dacă ți-ai provoca singur *acea* suferință. Dacă însă ți s-a dat, vei vrea să-ți verifici rezistența, vei vrea să rezști, căutând febril soluțiile, strategiile de a învinge.

Este obligatoriu să vrei, să faci asumarea. Nu suferința s-o asumi, ci revolta împotriva ei. Și cantitatea de energie morală pe care, cumva compensatoriu, o provoacă și, în același timp, o reclamă ca urgență nesfârșita umilire la care te supune suferința.

Brusc, ești în căutarea a ceva ce ai avut și-ți dorești enorm de mult să mai ai, a ceva ce, nemaifiind, îți impune înăuntru o dureroasă stare de haos, iar, în afară, te pune la dispoziția hazardului, a ceva ce, dacă pentru alții este un dat, trăit cumva neconștient și risipitor, pentru tine, odată regăsit, devine un dar de ocrotit: pură și fireasca vitalitate.

Prin urmare, avusesem de-a lungul vieții destule experiențe medicale. Boala fusese de multe ori mediul înconjurător al fragilei mele ființe. Aproape toate bolile copilăriei, la care se adaugă fracturile de brațe și picioare, spargerea capului în două rânduri, intoxicarea considerată fatală cu Romergan, înecul în Siret evitat

în ultima clipă, meningita, TBC-ul renal, hepatita cronică, litiata renală cu insuportabilele ei crize, pleurezia pulmonară, boli de ochi care reclamau intervenția chirurgicală, toate acestea m-au transformat într-un perpetuu pacient al multor spitale din Brăila, Galați, Iași, București.

Cu asemenea anamneză, un posibil adenom de prostată era o boală oarecare în plus, neplăcută, dar ușor de învins.

Cine să se gândească la cancer? Ultimul care ar fi făcut-o eram eu.

Mă aflam în deplină maturitate și, de ceva vreme, luasem toate măsurile necesare unei vieți echilibrate. Controlam strict alimentația, iar mersul pe jos și exercițiile fizice deveniseră obișnuință cotidiană. Dobândisem disciplina lor încă din adolescență, când fusesem campion județean la tenis de masă, tenis de câmp și atletism. Numai o pasiune mai mare m-a împiedicat să încerc o carieră sportivă.

Prin urmare, îmi făcusem bine lecțiile. Plin de energie, cu o configurație a corpului satisfăcând orice normă medicală, mă pregăteam să intru, senin și demn, în vârsta a doua.

Totuși, cancer. Ruleta rusească se punea în mișcare. Probabilitatea ca butoiușul revolverului să nu aibă nici un vestibul pentru cartușe gol era foarte mare. Și acela care mânua revolverul nu eram eu.

Corpul a devenit un ceas pentru care nu mai existau baterii de schimb.

Am decis să scriu această carte, în care să povestesc totul, mai puțin mizeriile fiziologice, pentru tine, aceea sau acela care te afli *acum* în situația în care m-am aflat și eu, cu speranța, mai mult: rugându-mă să-ți fie de ajutor.

Îmi doresc să se poată crea între noi un culoar al intimității de la distanță, în care sentimentele să dizolve antisentimentele. O putem face, pentru că noi suntem cu adevărat egali. Fostele diferențe, oricare le-ar fi fost natura, sunt estompeate.

Desigur, să nu-i respingem pe ceilalți. Să-i acceptăm în jurul nostru – *nu printre noi* – , cu o condiție, totuși: să accepte egalitatea. O, nu, nu egalitatea *suferinței*, care ne este doar nouă, din nefericire, rezervată, ci pe aceea care ar trebui să ne reunească pe toți și care mai întotdeauna, întotdeauna din motive minore și egoiste, este ratată: egalitatea dată de *umanitatea* noastră.

Cuprins

Cuvânt înainte
(prof. dr. Ionel C. Sinescu) / 5

Cuvânt către cititor / 11

Dumnezeu și bursucul din copilărie / 17

Un Nechifor Lipan salvat / 23

Ucigătoarele flori de mină din corp / 37

Fundeni / 45

La Hades / 51

Diagnosticul / 61

Începe războiul! / 71

Bursucul a dispărut.

Dumnezeu din copilărie i-a luat locul / 97